

Cuprins

Introducere	1
Capitolul 1. Eficiență și productivitate - aspecte generale	7
1.1. Eficiență și productivitate- concepte generale. Eficiența tehnică productivă.....	7
1.2. Input-uri și output-uri în procesul de producție	9
1.3. Concepte specifice folosite în măsurarea eficienței	10
1.4. Funcția frontieră de producție.....	15
1.4.1. Frontiera de producție obținută prin anvelopare	15
1.4.2. Frontiera eficientă obținută prin anvelopare	16
1.5. Metode de măsurare a performanțelor activității unei firme (unități de decizie) - metode și tehnici de evaluare a eficienței tehnice productive	17
1.5.1. Măsurarea eficienței activității unei firme (unități de decizie)	17
1.5.2. Metode de măsurare a performanțelor activității unei firme (unități de decizie).....	18
1.5.3. Metode și tehnici de evaluare a eficienței tehnice productive la nivelul unei firme (unități de decizie)	20
1.6. Metoda indicilor, ca metodă neparametrică de analiză a eficienței	21
1.7. Măsurarea productivității la nivel de firmă (unitate de decizie) cu ajutorul indicilor Malmquist	22
1.7.1. Caracteristici generale.....	22
1.7.2. Indicii Malmquist în abordarea orientată spre output	22
1.7.3. Indicii Malmquist în abordarea orientată spre input	28
Capitolul 2. Tehnici econometrice de analiză a eficienței. Frontiera de producție stochastică	29
2.1. Definierea procesului de producție.....	29
2.2. Tehnologii de producție la nivelul unei firme (unități de decizie).....	30
2.3. Scala tehnologică optimă. Elasticitatea scalei la nivelul unei firme (unități de decizie).....	32
2.4. Frontiera de producție deterministă	35
2.4.1. Formularea modelului general determinist	35
2.4.2. Etapele rezolvării modelului determinist	36
2.5. Frontiera de producție stochastică	36
2.5.1. Formularea modelului general stochastic.....	36
2.5.2. Etapele rezolvării modelului stochastic	37
Capitolul 3. Tehnici neparametrice de măsurare a eficienței tehnice productive (Data Envelopment Analysis - DEA)	39
3.1. Aspecte generale ale Data Envelopment Analysis - DEA	41
3.2. Rolul suprafețelor de anvelopare (înfășurare) în determinarea frontierei de eficiență.....	41
3.3. Modelul DEA, CRS versus VRS - aspecte generale.....	43

3.4. Eficiența managerială, folosind tehnica DEA.....	47
3.5. Eficiența la scală la nivel de firmă (unitate de decizie)	49
3.6. Formularea modelului de bază, de tip Data Envelopment Analysis - DEA	51
3.7. Eficiența scalei, în modelele de tip Data Envelopment Analysis - DEA.....	53

Capitolul 4. Cadrul metodologic teoretic de cercetare, bazată pe tehnica DEA.....

4.1. Specificarea standard a modelelor DEA, forma neliniară, cu date explicite/exacte	56
4.2. Modelul determinist DEA, cazul VRS versus CRS, forma liniară, cu date explicite/exacte	59
4.2.1. Modelul determinist DEA, cazul VRS forma liniară - prezentare generală	59
4.2.2. Model determinist DEA, cazul VRS, forma liniară, orientat către input-uri	64
4.2.3. Model determinist DEA, cazul VRS, forma liniară, orientat către output-uri	65
4.2.4. Modelul determinist DEA, forma liniară, cazul CRS	66
4.3. Modelul determinist DEA, cu date sub formă de interval	68
4.3.1. Aspecte generale	68
4.3.2. Prezentarea modelului determinist DEA, cu date sub formă de interval.....	69
4.3.3. Exemplu ilustrativ de model DEA, cu date sub formă de interval.....	71
4.4. Modelul stochasic DEA, cazul VRS versus CRS	73
4.4.1. Introducere în modelul stochastic DEA	73
4.4.2. Model stochastic DEA, cazul VRS, orientat către output-uri	75
4.4.3. Model stochastic DEA, orientat către input-uri	76
4.4.3.1. Ipoteze ale modelului	76
4.4.3.2. Formularea modelului stochastic DEA, orientat către input-uri	77
4.4.3.3. Analiza modelului stochastic DEA, orientat către input-uri	78
4.4.3.4. Algoritmul corespunzător modelului stochastic DEA, orientat către input-uri	80
4.4.3.5. Exemplu ilustrativ	82
4.4.4. Concluzii și abordări viitoare	86
4.5. Modelul fuzzy DEA (FDEA), cazul CCR versus BCC	87
4.5.1. Aspecte generale	87
4.5.2. Modele DEA și teoria mulțimilor fuzzy.....	88
4.5.3. Modele DEA și transformări ale greutăților fuzzy.....	92
4.5.4. Pașii rezolvării modelul CCR cu greutăți fuzzy.....	97
4.5.5. Exemplu ilustrativ de modelul fuzzy DEA (FDEA)	99
4.5.6. Concluzii preliminare.....	102
4.6. Modelarea dinamică folosind tehnica DEA	102
4.6.1. Aspecte generale	102
4.6.2. Formularea modelului dinamic DEA, de analiză a eficienței	103

4.6.3. Rezolvarea modelului dinamic DEA, de analiză a eficienței de mediu	108
---	-----

Capitolul 5. Cadrul metodologic practic de cercetare, bazată pe tehnica DEA.....111

5.1. Fundamentele practice ale aplicării tehnicii DEA. Etapele aplicării unui model DEA	111
5.2. Schema tehnologică a cercetării practice propuse	112
5.3. Selectarea variabilelor de intrare și de ieșire	114
5.4. Remedierea erorilor în datele de intrare.....	116
5.5. Evaluarea influenței factorilor perturbatori	117
5.6. Formularea modelului DEA.....	117
5.7. Detectarea valorilor extreme (aberrante).....	118
5.8. Utilizarea unor produse software în estimarea eficienței și a productivității.....	118
5.8.1. Utilizarea programului DEAP2.1 în abordarea neparametrică	119
5.8.2. Utilizarea programului FRONTIER4.1 în abordarea parametrică.....	120

Capitolul 6. Analiza empirică Data Envelopment Analysis - DEA, cu evidențierea practică a rolului tehnicii neparametrice în măsurarea performanței la nivel de instituție/ organizație/firmă.....121

6.1. Considerații generale	121
6.2. Obiective, domenii de aplicare și ipoteze de lucru	121
6.3. Utilizarea tehnicii neparametrice Data Envelopment Analysis - DEA, pentru măsurarea eficienței tehnice productive, la nivelul unui un lot de firme/subunități din sistemul bancar	122
6.3.1. Analiza empirică bazată pe modele DEA de tip CRS.....	123
6.3.2. Analiza empirică bazată pe modele DEA de tip VRS.....	125
6.3.2.1. Analiza empirică bazată pe modelul DEA de tip VRS, orientat spre input-uri	125
6.3.2.2. Analiza empirică bazată pe modelul DEA de tip VRS, orientat spre output-uri	127
6.4. Utilizarea tehnicii neparametrice Data Envelopment Analysis - DEA, pentru măsurarea eficienței tehnice productive și a productivității unui lot de firme creditate prin sistemul bancar.....	129
6.4.1. Descrierea datelor.....	129
6.4.2. Abordarea neparametrică, pe specificul modelelor DEA	130
6.4.2.1. Modele DEA de tip CRS, orientate spre input-uri sau output-uri.....	130
6.4.2.2. Modele DEA de tip VRS, orientate spre input-uri sau output-uri	133
6.4.3. Analiza productivității prin indicii Malmquist.....	139
6.4.4. Abordarea parametrică, frontiera stochastică SFA	141
6.4.4.1. Funcția de producție Cobb - Douglas.....	142
6.4.4.2. Funcția de producție translog	144
6.5. Utilizarea tehnicilor Data Envelopment Analysis - DEA, în varianta revenire variabilă la scală - VRS, pentru măsurarea eficienței unităților de învățământ superior de stat din România	147

6.5.1. Considerații generale.....	148
6.5.2. Metodologia specifică folosită	149
6.5.3. Rezultate și discuții - analiza eficienței educaționale	150
6.5.4. Concluzii preliminare.....	154
6.6. Utilizarea tehnicilor Data Envelopment Analysis - DEA, în varianta revenire constantă la scală - CRS, pentru măsurarea eficienței unităților de învățământ superior de stat din România	154
6.6.1. Considerații generale.....	154
6.6.2. Metodologia specifică folosită	155
6.6.3. Rezultate și discuții - analiza eficienței educaționale	156
6.6.4. Concluzii preliminare.....	160
Concluzii, implicații și recomandări.....	161
Bibliografie	174
Anexe.....	181
Anexa A1. Datele de intrare pentru input-uri și output-uri, la nivelul celor 27 unități de decizie, pentru anii 2016 și 2017	181
Anexa A2. Input-uri și output-uri, la nivelul celor 27 unități de decizie, pentru anul 2017.....	183
Anexa A3. Scoruri de eficiență de tip CRS, în orientarea input, pentru anul 2016.....	184
Anexa A4. Scoruri de eficiență de tip CRS și VRS, cu orientare output, pentru anul 2017	185
Anexa A5. Eficiența DEA orientată, corespunzătoare anului 2017	186
Anexa A6. Firmele de referință și ponderile outputului, la nivelul anului 2017	187
Anexa A7. Matricea cu datele de intrare pentru input-uri și output-uri, la nivelul celor 27 unități de decizie, pentru anii 2016 și 2017	189
Anexa A8. Eficiența relativă la tehnologia din 2016, în orientarea către output	190
Anexa A9. Eficiența relativă la tehnologia din 2017, în orientarea către output	191
Anexa A10. Estimațiile OLS, COLS și MLE pentru funcția Cobb-Douglas în anul 2016.....	192
Anexa A11. Estimațiile OLS, COLS și MLE pentru funcția Cobb-Douglas în anul 2017.....	193
Anexa A12. Scorurile de eficiență pentru modelul Cobb-Douglas, în anii 2016 și respectiv 2017	194
Anexa A13. Estimațiile OLS, COLS și MLE pentru funcția translog în anul 2017.....	195
Anexa A14. Scorurile de eficiență pentru modelele SFA CD, SFA TL și DEA, corespunzătoare anului 2017.....	197

Anexa A15. Comparații între modelele DEA și SFA de tip Cobb-Douglas, corespunzătoare anului 2017.....	198
Anexa A16. Datele referitoare la activitatea a 49 universități de stat din România.....	199

cuvinte cheie: eficiență, productivitate, metode de envelopare a datelor, modelul CRS ,
modelul VRS.

TEHNICI DE MĂSURARE A EFICIENȚEI CU APLICAȚII ÎN ECONOMIE

Lucrarea este structurată pe 6 capitole și anume:

Capitolul 1 *Eficiență și productivitate - aspecte generale*, prezintă aspecte esențiale legate de eficiență și productivitate - concepte generale, eficiența tehnică productivă, input-uri și output-uri în procesul de producție, concepte specifice folosite în măsurarea eficienței, funcția frontieră de producție, metode de măsurare a performanțelor activității unei firme (unități de decizie) - metode și tehnici de evaluare a eficienței tehnice productive, metoda indicilor ca metodă neparametrică de analiză a eficienței, măsurarea productivității la nivel de firmă (unitate de decizie) cu ajutorul indicilor Malmquist.

Capitolul 2 *Tehnici econometrice de analiză a eficienței. Frontiera de producție stochastică*, prezintă aspecte importante în ceea ce privește definirea procesului de producție, tehnologii de producție la nivelul unei firme (unități de decizie), scala tehnologică optimă, elasticitatea scalei la nivelul unei firme (unități de decizie), frontiera de producție deterministă, frontiera de producție stochastică.

Capitolul 3 *Tehnici neparametrice de măsurare a eficienței tehnice productive (Data Envelopment Analysis - DEA)*, prezintă aspecte esențiale legate de Data Envelopment Analysis - DEA, rolul suprafețelor de anvelopare (înfășurare) în determinarea frontierei de eficiență, modelul DEA, CRS versus VRS - aspecte generale, eficiența managerială, folosind tehnica DEA, eficiența la scală la nivel de firmă (unitate de decizie), formularea modelului de bază de tip Data Envelopment Analysis - DEA, eficiența scalei în modelele de tip Data Envelopment Analysis - DEA.

Capitolul 4 *Cadrul metodologic teoretic de cercetare, bazată pe tehnica DEA*, prezintă aspecte importante în ceea ce privește specificarea standard a modelelor DEA, forma neliniară, cu date explicite/exacte, modelul determinist DEA, cazul VRS versus CRS, forma liniară, cu date explicite/exacte, modelul determinist DEA, cu date sub formă de interval, modelul stochasic DEA, cazul VRS versus CRS, modelul fuzzy DEA (FDEA), cazul CCR versus BCC, modelarea dinamică folosind tehnica DEA.

Capitolul 5 *Cadrul metodologic practic de cercetare, bazată pe tehnica DEA*, prezintă aspecte esențiale legate de selectarea variabilelor de intrare și de ieșire, remediarea erorilor în

datele de intrare, evaluarea influenței factorilor perturbatori, formularea modelului DEA, detectarea valorilor extreme (aberrante), utilizarea unor produse software în estimarea eficienței și a productivității.

Capitolul 6 *Analiza empirică Data Envelopment Analysis - DEA, cu evidențierea practică a rolului tehnicii neparametrice în măsurarea performanței la nivel de instituție/ organizație/firmă*, prezintă aspecte importante în ceea ce privește obiective, domeniul de aplicare și ipoteze de lucru. Utilizarea tehnicii neparametrice Data Envelopment Analysis - DEA, pentru măsurarea eficienței tehnice productive, la nivelul unui lot de firme din sistemul bancar, utilizarea tehnicilor Data Envelopment Analysis - DEA, în varianta revenire variabilă la scală - VRS, pentru măsurarea eficienței unităților de învățământ superior de stat din România, utilizarea tehnicilor Data Envelopment Analysis - DEA, în varianta revenire constantă la scală - CRS, pentru măsurarea eficienței unităților de învățământ superior de stat din România.

Lucrarea se încheie cu Concluzii, implicații și recomandări, Referințe bibliografice și Anexe.